

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm. Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 48 (363)

Fredagen den 30 november 1894.

7:de årg.

<p>Prenumerationspris pr kvartal: Idun ensam kr. 1: 50 Iduns Modetidning jämte kolporterade planscher 1: 50 Iduns Modet. utan kol. pl. 1: —</p>	<p>Byrå: Klara Södra Kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 6147. Prenumeration sker å alla postanstalter i riket.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2-3. Redaktionssekr.: J. Nordling.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris 15 öre (lös:n endast för kompletteringar.)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
--	--	--	---	--

”Rust Roest”.

(Sophie Elkan).

»Känner ni fru Elkan?»
 »Nej, hvem är det?»
 »Nå, känner ni till Rust Roest?»
 »Naturligtvis känner jag Rust Roest, författarinnan. Jaså, heter hon Elkan?»

Det är så, hon velat ha det. Hon har blifvit en omtyckt författarinna, men hon har aldrig satt ut sitt borgerliga namn på en bok, och hon har aldrig sökt att bli *personligen* känd och omtalad. Om detta nummer af Idun kommer i hennes händer, så blir hon säkert nöjd med, att hennes *literära* namn här ofvan står tryckt med stor stil — men det *borgerliga* namnet med mindre.

Då jag nyligen tillskref henne med begäran om några biografiska uppgifter i och för denna uppsats, fick jag till svar:
 »Jag har endast tre data i mitt lif, jag är född 1853 i Göteborg, jag gifte mig 1872 med musikhandlaren N. Elkan i Stockholm och jag blef änka 1879.»

Att lämna flere meddelanden om sitt eget lif ligger ej för författarinns lynne. Hon har dolt sig bakom sitt literära

nom de guerre, därigenom förfäktande den åsikt, att det är endast en författares *skrifter*, men ej hans *person*, som hör offentligheten till.

Till de biografiska uppgifter, hon själf lämnat, vill jag endast tillägga den, att hennes familjenamn är Salomon, att hon är syster till direktör Otto Salomon, den både inom och utom Sveriges gränser kände och högt skattade föreståndaren för slöjdseminariet på Nääs, samt i sammanhang härmed, att hennes ofta upprepade och långvariga besök på Nääs utöfvat ett stort inflytande på hennes utveckling. För den känsla af rikedomens och bildningens förpliktelser, som genomgår hennes skrifter, har hon sannolikt att tacka intrycken från det idoga och befruktande lifvet vid Nääs, liksom det rika och intelligentas sällskapslifvet där kanske ej varit utan inflytande på hennes lifliga natur. Sin ungdom har hon tillbragt i Göteborg, där hon ock bosatte sig efter sin makes död.

Då namnet Rust Roest första gången blef synligt i tryck, var denna pseudomyns ägare 36 år gammal.

Att verka och sträfva Herren oss bjöd;
Möda är lif, lättja är död.

Venedey.

mal. Det var ingen oerfaren och halfärdig ungdom, som då trängde sig in i litteraturen, det var en kvinna, som ägde ej blott fin bildning och intelligens, utan som sett mycket och läst ej blott i böcker, men också i lifvet.

Hennes literära skolprof har världen aldrig fått bevittna. Hon hade skrivit mycket, så länge hon mindes tillbaka hade hon skrivit, men det visste ingen annan än familjen och de närmaste vännerna, som haft så mycket nöje af hennes talang att berätta. Innan hon framträdde offentligt med själfständiga arbeten, hade hon ock gjort en del öfversättningar, dels för göteborgstidningar, dels för den af direktör Salomon utgifna samlingen »Skrifter af uppfostringskonstens stormän». Till denna samling har hon äfven under de senare åren lämnat öfversättningar af arbeten af Salzman, Loche, Comenius, och med en öfversättning af en af Pestalozzis skrifter är hon för närvarande selsatt.

Rust Roest debuterade våren 1889 i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning med en novell, kallad »En liten historia utan namn». Den följdes inom kort af berättelsen »Ensam», som infördes i tidskriften »Ur dagens krönika». En förläggare erbjöd sig genast att taga allt hvad hon skref om hand, och redan på hösten samma år utgaf han hennes första bok, novellserien »Dur och moll». Den följdes 1891 af en ny samling smärre berättelser under titel »Med sordin». Våren 1893 utkom hennes första större arbete, romanen »Rika flickor», och nu föreligger en ny roman, göteborgsskildringen »Säve, Kurt & komp.». Dessutom ha åtskilliga smärre berättelser af Rust Roest varit synliga här och hvar i kalendrar och tidskrifter, och bland Dramatiska teaterns senaste nyheter ha vi att ihågkomma hennes första dramatiska försök, enaktskådespelet »Farligt umgänge». Man kan nästan säga — har en af Rust Roests närmaste vänner yttrat — att hon blifvit till författarinna framdragen af allmänheten själf, utan att någonsin tränga sig fram.

Det är ej med ett slag Rust Roest vunnit plats i vår litteratur. Hon har småningom arbetat sig till den ställning, hon nu innehar. Hon sökte i arbetet tröst och lugn i tider af sorg, i arbetet har hon vunnit det lifsinnehåll, hon ej kunde vara utan. Äfven den som ej vet, hur flitigt och omsorgsfullt hon arbetar, kan se på hennes berättelser, att de ej blifvit kastade ur pennan på måfå, ej äro ögonblickets eller en tillfällig stämnings barn. Liksom Ernst Ahlgren skrifver Rust Roest sina skildringar om och om igen, till dess hon blir nöjd med det skrifna — så pass nöjd en gedigen författare kan bli med sina egna alster. Den samvetsgranna arbetsmetoden hindrar henne ej från att vara något ojämn, men hvem är inte det? I alla händelser blir ojämnheten större, då man har för liten än då man har för mycken själfkritik. Nybörjaren och dilettanten finna sitt första utkast godt nog sådant det är, den verkliga konstnären kan ej få sitt verk tillräckligt bra, och det är nästan med saknad, han lämnar det ifrån sig.

Den pseudonym, Sophie Elkan valt, utgör också hennes valspråk. »Rust Roest» är ett flamländskt ordspråk, som på svenska betyder »Dådlös hvila rostar».

Skulle man fråga henne, om hon har någon

annan grundsats än den att aldrig rosta, skulle hon kanske svara: »Den att alltid vara mig själf». Det är en grundsats, som hon ej är ensam om, men som ej är så allmän som den borde vara bland författare och konstnärer. Hon är rädd att bli räknad till något parti eller någon skola och förfäktar den åsikt — som är den enda rätta och som förefaller själfklar, men som likväl så föga efterlefves af författare, stora och små — att hvarje olika ämne bör behandlas på sitt olika sätt hvart och ett efter sin art.

Rust Roest är i främsta rummet *iakttagare* och särskildt iakttagare af kvinnliga naturer och kvinnliga känslor. Det är ofta nog något kvinnligt också hos de män, hon tecknar — de bli i alla händelser i regeln mer sväfvande och mindre individuelt tecknade än hennes kvinnor. Den mest personliga manliga typ, jag minns från hennes böcker, är de »Rika flickornas» far, gubben Dahl. Jag skulle misstaga mig mycket; om denna humoristiska och originella typ ej är tecknad efter levande modell.

Hennes kvinnogalleri är redan nu omfattande och omväxlande. De båda romanerna skildra öfverklassdamen i olika varianter och olika belysning, »Rika flickor» först och sedan — i »Säve, Kurt & komp.» rika fruvar. Det är två realistiska skildringar af hvardagslif i glädje och sorg, raska och lifliga skildringar, rika på målade smådrag, som belysa totalbilden. Särskildt den sistnämnda romanen är en sede- och samhällsmålning af värde, låt vara att den håller sig till ytan af det den skildrar. Den ger en upprörande bild af rikedomens tomhet, af fattigdom midt i öfverflödet. Den skildrar ett lif utan andra intressen än hos herrarne att samla kapital och hos både herrar och damer att leva högt, att öfverträffa sina likar i lyx, att ha ett praktfullt palats och ge stortardade fester, ett lif, som ej utesluter en simpel småaktighet i tanke och känsla, förenad likväl med själfmedvetande och stolthet — man tillhör stadens tongifvande, man känner sin betydelse och sin makt. Högsta hönset i korgen, fru Eleonore Säve, är en förträfflig typ, studerad med ett intresse och ett tålmod, sådant man finner hos Thackeray i hans studium af Rebecka i »Vanity fair». Och satiren blir så mycket skarpare just därför, att den är så lugn och behärskad, utan hetsiga utbrott, utan anklagelser, — fru Eleonore talar själf och handlar själf och läsaren får draga sina slutsatser, utan att författarinna står bakom och sufferlar.

En af de karaktäriserande egenskaperna i Rust Roests framställningssätt i dessa båda romaner är denna princip att låta personerna skildra sig själfva, utan att författaren tränger sig fram med förklaringar, analyser, invändningar och slutledningar. Det berättas föga i dessa skildringar, som mest upptagas af samtal, och dessa samtal spänna ut öfver vidt skilda områden inom tankens och känslans värld, inom höga rynder och krassa. »Rika flickor» skildrar ett äktenkap mellan grosshandlar Dahls dotter och en aktningssvärd, men dödande tråkigt korrekt adelsfamilj. Den unga frun lär sig att tiga, hon blir slutet och kall, hon börjar uppfostras till en värdig medlem af den aristokratiska släkten. Så dör hon ef-

ter ett lif, som redan var brutet. I »Säve, Kurt & komp.» är det den korrekta, otadliga och innehållslösa fru Eleonore, som trycker sin banala prägeln på hemmet och gör sin man olycklig, utan att hon har en aning därom, och utan att hon skulle kunna förstå det eller kunna tro det, om han eller någon annan upplyste henne om förhållandet. Och båda berättelserna upptaga som motiv vid sidan af detta ett kärleksförhållande, i den förra är det den unga fruns syster, som med dennas öde för ögonen kufvar sina egna känslor och föröder den kärlek, hon ej vågar tro på, i den senare är det den korrekta fruns man, som påträffar den kvinna, han ej kan annat än älska, men som bunden af traditionen af sitt namn och sin ställning i samhället ej har kraft att bryta sig lös. Att uppgörelsescenen mellan honom och henne, som borde utgöra skildringens höjdpunkt, i stället blifvit dess svaga punkt, är öfverraskande, därför att Rust Roest i mer än en af sina *noveller* visat sig rå på känslanalyser af alls ej ytligt slag. Man väntade mera psykologiskt innehåll i konflikten i »Säve, Kurt & komp.».

Det är som en samhällsmålning boken har sitt värde och sitt intresse. Jag skall påminna om endast *en* detalj där, om inledningskapitlet, framställningen af göteborgshemmet från 1850, af gamle Säves hem, med dess solida enkelhet, dess gästfrihet och glada ton och ideella intressen, hvilken bildar en så förträfflig bakgrund till den följande rundmålningen af det flacka och andligt tomma lif, den nästa generationen gjorde modernt i köpmansstaden.

Bland våra nu verksamma författarinnor är Rust Roest kanske den, som har största *bon sens*. Hennes sängmö — hvarför skulle vi ej få tala om en romanförfattares sängmö, det är ju inte versen och rimmen, som göra det skrifna till poesi? — är en dam med odladt förstånd och förfinad smak och känsla, en dam utan all affektation, med mångsidiga intressen och öppna ögon, en dam, som framför allt är väluppfostrad och som aldrig behöfver tänka på att vara elegant, därför att hon är det af naturen. Denna sängmö hålles i tukt och herrans förmaning — kanske gömmer hon på större motsättningar, än hon låter världen veta af, eller kanske är det fruktan för att visa sig öfverdådig och slå öfver, som förmår henne att uppträda så otadligt och reserveradt, att lägga sordin på sina ord.

Det djupast *kända*, Rust Roest skrifvit, det är analyser af *behärskade* känslor. Läs till exempel (i »Med sordin») novellerna »Börja på nytt» och »Quasi una fantasia» — den sistnämnda en af hennes i uppslaget minst originella, men i framställningen af personernas inre lif mest typiska skildringar. Riktigt på djupet går hon dock ej ens där, det hela är mera en lek med känslor, än det är lifvets hårda allvar. De båda, som där älska hvarandra — en ung svensk fru och en ung fransman, som göra hvarandras bekantskap på en resa i Bayern — lära så flyktigt känna hvarandra, att det, sedan de skiljts åt, är tämligen lätt för dem att låta sin ömsesidiga sympati bli ett vackert minne, som kan väcka svärmeri och längtan, men som ej ödelägger, ej lämnar sådana sår, som aldrig läkas.

Fotogénköket "PRIMUS" är hittills öfverträffadt 100,000 st. nu tillverkade och sålda. Sälles i alla Jern- & Bosättningsaffärer

Varnas för värdelösa efterapningar. B. A. Hjorth & Co. 5 Klara N. Kyrkogata. Stockholm.

"PRIMUS MATTAN", Pris 75 öre st. förekommer absolut all öfverkokning & vidbränning.

Rust Roests sångmö är ej blott förfinad, hon är också nobel, och det på ett helt och hållet osökt och från all tillgjordhet fritt sätt. I böcker gör man ofta bekantskap med fina naturer, men vi få medge, att det är ganska sällan, de visa prof på sin nobless genom sitt sätt att tänka och känna — ofta nog får läsaren nöja sig med att *tro* på författarens försäkran, att personen i fråga är oerhördt fin och nobel och förnäm. Någon dylik försäkran behöfver Rust Roest aldrig inflicka i sina skildringar, hennes representanter för noblessen — hjärtats nobless, ej bördens eller rikedomens — äro inga förstadsaktörer, elegant klädda så länge som komedien varar, de peka ej på sin egen andliga förnämhet och skryta ej med den, de visa sig sådana de äro och kunna ej vara annorlunda.

Rust Roest är i högre grad än någon annan af våra författarinnor *europé*. I hennes svenska bilder stå snart sagdt alltid fönstren till kontinenten öppna och vindar från vidare rymder än de små förhållandenas trånga synkrets spela dit in. Hon har rest mycket, har tillbragt ett år i södra Frankrike och i Schweiz, en vinter i Italien och gjort många sommarfärder till England, Holland och Belgien m. fl. länder. Nästan alltid hägrar bakom skildringen aflägsna länder, större förhållanden, som medgifva större möjligheter till intellektuell utveckling, mera arbetshåg och arbetsglädje, mera lif och omväxling, mera originalitet hos människorna och äfven hos de olika platserna.

Det var ungefär samtidigt, Rust Roest och Selma Lagerlöf uppträdde i vår litteratur, där de kommo att representera de mest motsatta riktningar. Den ena är en inåtvänd natur med hufvudet fullt af sagoskepnader och sagomotiv, med den djärfvaste fantasifykt under det mest stillsamma väsen. En dam, hvilkens dagar till större delen fyllas af praktisk verksamhet och som endast på mellanstunder har tid att dikta. Den andra är obunden, lefvande utslutande för sitt författarskap, en liflig natur och en vaken iakttagare, kappsäcken aldrig långt borta och packningen lätt undangjord. Det är inte fråga om, att ej fröken Lagerlöf är *skalden* af de två. Men det finns många boningar i diktningens rike, och den ena för mågan går där ej i vägen för den andra. Det, som det slutligen och sist kommer an på, det är att en hvar tager vara på sin egen individualitet. Det har Rust Roest gjort, och det kommer hon nog fortfarande att göra.

Georg Nordensvan.

Dagrar och skuggor.

— Motiv från Skåne. —

När mörka skyar
på solklar himmel
hvarandra jaga
i rastlöst vimmel,
hur dagrar växla,
hur skuggor ila!
För öga, sinne
ej minsta hvila.

Här bölja åkrar
så rika, sköna
emellan ängar
lifskraftigt gröna;
och insjön glimmar
i solskensglitter
bland bokedungar
med fågelkvitter.

En knapp minut — och
all färgprakt gången.
Försvunna solen
och fågelsången.
Blott hesa röster
i trädens toppar,
och skuren faller
med tunga droppar.

* * *

Så växlar lifvet
alltjämt med döden.
Så skifta mänskors
fördolda öden.
Så genom sinnet
med stunden drager
än dyster skymning,
än solskensdager.

Gustaf Smith.

Ur lifvets tragedi.

Ett förslag till praktisk välgörenhet.

De filantropiska idéernas utbredande och förverkligande är vår tids stolthet. Aldrig förr har ens i jämförlig grad gjorts så mycket för nödens lindrande, för de svages, sjukas och fattiges bispringande. Det förefaller mig emellertid, som om den filantropiska verksamheten — jag talar nu särskildt om vårt land — varit delvis missriktad eller i alla händelser för mycket förbisett ett område, där hjälp i hög grad är af nöden, om den också icke påkallats i så skriande ton som från andra håll, där lidandet kanske varit mindre. Medan ofantliga summor offras för omhändertagandet af barn, som af onaturliga föräldrar samvetslöst lämnas åt sitt öde, medan basarer hållas och storartade donationer skänkas för att gifva hem och den omsorgsfullaste vård åt idioter och missbildade stackare, som äro oförmögna att ens uppfatta de välgärningar man gör dem, medan palats uppbyggas på kommunernas och statens bekostnad åt döfstumma, blinda, sinnessjuka och för arbete odugliga *pauvres honteux*, medan slutligen ofantligt mycket göres för att lindra nöden i hem, där lättjan i förening med lasten drifvit välståndet på dörren, har man ingen tanke på de många, många, som sträfsamt och ihärdigt arbetat på sin utkomst, till dess de dukat under för arbetets börda och äro färdiga att stupa. Det är visst icke

min mening att här på något sätt vilja föringra det vackra arbetet i mänsklighetens tjänst, som utträttats genom alla ofvan nämnda välgörenhetsanstalter. Jag vill endast framhålla, att det icke är *rättvist* att lämna de nyttiga, flitiga och ordningsälskande hjälpbehöfvande åt sitt öde, därför att de i det allra längsta söka hjälpa sig själfva eller undergifvet lida i tysthet, och icke heller *klokt* att neka dem en liten hjälp, som kanske kan föra dem igenom kampen, men hvars uteblifvande störtar dem utför branten, och *sedan*, då deras moraliska och fysiska kraft är bruten, få helt och hållet taga dem om händer som dårhus- eller fattighjon.

Nu invänder någon, att detta fält för välgörenheten är allt för vidsträckt, att det öfverstiger samhällets och den enskilda människovännens krafter att verksamt ingripa härvidlag. Jag vill härpå endast svara, att om man icke kan göra *allt*, så kan man dock göra *mycket*, eller i alla händelser *något*. Må det tillåtas mig att här framställa ett praktiskt förslag, genom hvars förverkligande icke så litet skulle vinnas. Det afser hjälpbehöfvande *kvinnor*, och Idun, som alltid så varmt tagit sig an deras sak, skall — hoppas jag — ej neka mig utrymme därför.

I denna tid af rastlös verksamhet och ohejdad konkurrens tvingas många kvinnor att söka sin utkomst genom att åtaga sig arbete, som öfverstiger deras krafter. De öfveranstängas, och förr eller senare kommer den dag, då de måste uppgifva gärdet: lämna det arbetsfält, de hittills haft, och se sig om efter ett annat mindre enerverande eller åtminstone för någon tid söka hvila. I många fall kan en tids absolut hvila återgifva den öfveranstängda krafter att återgå till sitt kall. Men det är just denna välbehöfliga hvila, hon ej har råd att unna sig. Hon *måste* till hvarje pris behålla sin plats; hon har ej kunnat samla någon sparpennning, och har hon en sådan, är den kanske i form af en för tillfället ofruktbar lifförsäkring eller dylikt, eller vill hon icke anlita den förr än i allra yttersta nödfall. Jag vet fall, då grymt öfveranstängda kvinnor sålunda fortsatt med sitt arbete, »gått på i ullstrumporna», som det heter, tills de en dag för alltid lagts på sjuksängen eller sändts till någon vårdanstalt för sinnessjuka. Nu är det visserligen sant, att en stor del af våra med s. k. intellektuellt arbete sysslade kvinnor åtnjuter semester, såsom lärarinnor, vid postverket och andra statens verk anställda, en del kontorister etc., men det återstår i alla fall tillräckligt många, som sakna sådan, och dessutom kan det äfven hända dem, som äga semester, att de genom tillfälligt hårdt arbete bli svårt öfveranstängda.

Jag vill endast anföra några exempel. Här är en ung dam af god familj; faderlös vid 19 års ålder och med flere små oförsöjda syskon, söker hon med all makt bidraga till familjens uppehälle. Hon lyckas slutligen komma in vid telefonverket, och för att få en större förtjänst, åtager hon sig nattarbete. Efter fyra års tråget arbete äro hennes nerver illa medtagna. Läkaren säger henne, att hon måste söka hvila. Till en början lyssnar hon ej till hans ord, men slutligen inser hon, att det icke går längre på detta vis. Sömnen är förbi. Lyckas hon somna, komma de förskräckligaste drömmar, och hon vaknar mer uttröttad än hon lagt sig. Slutligen blir hon fri från nattarbete, men äfven det vanliga arbetet öfverstiger nu hennes krafter. Kunde hon blott få några månaders absolut hvila,

skulle hon börja på ny räkning, och kanske skulle hon då gå i land med det. Men denna hvila har hon icke råd till. Familjen kan icke undvara hennes arbete. Modern säger, att det nog inte är så farligt — det är nu en egendomlighet hos många människor, att de aldrig kunna lära sig förstå hvad öfveranstängning och nervositet vilja säga. Den stackars telefonisten gör ett nytt försök att hålla ut. Följden? Jo, efter ett half år förklarar läkaren, att hon lider af utbildad nevrasteni, en sjukdom som för många år urståndsätter henne att sköta den enklaste plats. Familjen är för närvarande sänkt i det djupaste armod och för sin existens helt och hållet beroende af välgörande människor.

Ett annat exempel. Ett trettio års fruntimmer, som arbetat i tolf år på kontor mot ganska liten lön, som icke tillåtit henne att göra några besparingar, ådrager sig genom det trägna skrifarbetet och kanske genom oförstånd skrifsjuka. Läkaren ordinerar fyra månaders fullkomlig hvila från skrifarbetet och massagebehandling. Men hvar få penningar till detta? Hennes principal är en hård och egoistisk man, som icke finner med sin fördel förenligt att »underhålla oduglingar». Hon får på nåd behålla platsen, om hon skaffar en vikarie under sin hvilotid. I annat fall: adjö! För sig själf muttrar han något om, att fruntimmer borde sätta in på banken i stället för att köpa bandskar och spetslöjor. Näväl, hon måste lämna sin plats och söka sin utkomst bäst hon kan. Hennes belägenhet är för närvarande så sorglig, den möjligen kan vara.

Jag skulle kunna framdraga många sådana exempel, men må dessa vara nog. Detta är lifvets verkliga tragedi — en oupphörligt upprepade tragedi, som få röras af, men i själfva verket mer sorglig, mer hjärtslitande än någon af de kärlekstragedier, som på teatern och i lifvet framkalla våra tårar. Här är ett stort, föga bearbetadt fält för välgörenheten, och ju förr vi taga i tu med det, dess bättre.

Mitt förslag är följande. Ett hem inrättas, helst på någon vackert och hälsosamt belägen landegendom invid järnvägsstation och läkare, och i detta hem mottagas under högst sex månader sådana bildade kvinnor, som innehafva stadigvarande plats, men genom detta sitt arbete ådragit sig icke obotlig sjukdom. I hemmet bör finnas allt en patient kan behöfva: god mat, tillfälle till massage, bad etc., och det bör ställas under den bästa ledning.

Jag tror, att ett sådant hem skulle vara till utomordentlig nytta och fylla ett mycket kännbart tomrum i vår praktiska välgörenhet.
Hj. Cassel.

Romanbilagan för veckan

har i den nu rådande oerhörda julbrådsken å tryckeriet ej i rätt tid hunnit bli i ordning, men komma i stället två romanark att följa med nästa veckas nummer.

Ju större Guds- och mänskokärlek, dess mindre egenkärlek; ju snabbare en planet kretsar kring solen, dess långsammare vrider den sig omkring sig själf.

Jean Paul.

Utgången

af

Iduns stora romanpristäffling.

Som våra läsare helt visst erinra sig, utfäste denna tidnings redaktion för ett år tillbaka ett efter svenska förhållanden ganska betydande pris för en originalroman till Iduns romanbibliotek och inbjöd författare till täflan om detsamma. Redaktionens förhoppningar att genom denna åtgärd till sina talrika läsares förmån lyckas göra något verkligt värdefullt litterärt förvärf ha ej heller kommit på skam.

Täfflingstiden utgick, som bekant, den 1 sista sept., och hade då tio täfflingsskrifter ingått. Sedan denna tid ha prisnämndens ledamöter varit flitigt sysselsatta med desammas genomläsande och granskning. Efter denna gransknings fullbordan samlades nämnden den 23 dennes å Iduns redaktion till slutligt afgörande, och närvaro vid detta sammanträde samtliga de utsedda prisdomarne: professorskan fru *Helena Nyblom*, skriftställaren herr *Frans Hedberg* samt litteraturkritikerna herrarna *Hellen Lindgren* och *J. A. Runström*.

Efter en ganska långvarig debatt, hvarvid de olika täfflingsskrifternas förtjänster noggrant vägdes mot hvarandra, enades prisnämnden om att tilldela det utfäste priset:

2,000 kronor

och

en honnörbokupplaga på 500 ex.

åt täfflingsskriften

"Fru Holmfrid"

hvilken såväl till form som innehåll synes fullständigast motsvara de uppställda krafven.

Vid namnsedelns brytande befanns pristagarinnan, »Fru Holmfrids» författarinna, vara

Mathilda Lönnberg, f. *Stenhammar*,
Munkebo, Linköping,

hvilken för öfrigt redan förut inom litteraturen gjort sig ett bekant och aktadt namn.

»Fru Holmfrid» är en i klara och friska färger utförd skildring från Sveriges medeltid, en ypperlig tidsbild, där den om verklig sakkunskap vittnande historiska dräkten dock på intet vis bortskymmer intrycket af personernas och handlingens *levande lif*. Helt visst kommer den ovanliga och fångslande romanen att i hög grad intressera vår läsekrets, då den från och med nyårets första nummer begynner publiceras i Iduns romanbibliotek.

"Du måste".

Fortsättning af en dialog om uppfostran.

(Se Idun n:r 45).

Af A. G.

Den ogifte läraren går att uppsöka Ferdinands fader, under det att modern, stödd mot en af verandans pelare och med blicken irrlande ut öfver de i fjärran försvinnande böljorna, tyst begrunder. Då kommer en man, som förut suttit som en stum åhörare, fram till henne.

»Hvad tänker ni på?»

»Åh, på så mycket! Först och främst på detta, huru vår väns lära, att man *måste* göra en sak, emedan det är *rätt*, och *måste låta bli* att göra en annan sak, emedan det är *orätt*, och att detta skall inskräpas allt ifrån barndomen, jag tänker på, säger jag, huru denna lära skall tillämpas i praktiken och speciellt i detta fall. Jag hade själf för en stund sedan gett gossen lof att gå ned och leka en stund vid sjöstranden, då kunde jag väl inte gärna nu ställa mig och ropa till honom: Ferdinand, kom upp, det är orätt att gå och leka där nere. Icke heller kan jag tycka, att det hade varit klokt att ställa sig och hålla ett föredrag i hälsolära till en fyra års pys. Då han icke blir sjuk i samma ögonblick, som hans fötter bli våta, tror han säkert, att talet om, att han *kan bli sjuk*, endast är ett tomt skrämnskott.»

»Alldeles samma tanke har jag haft, och vet ni, jag har kommit till den slutsatsen, att både edra föräldrar, ni själf och vår vän, läraren, gått ut från en gemensam punkt.»

»Och det är?»

»Att barn, åtminstone så länge de äro i Ferdinands ålder, böra lyda sina föräldrar, därför att 'mamma har sagt det' och 'pappa har sagt det', och af *inga* andra skäl.»

»Nej, åtminstone läraren har påstått...»

... att 'ni icke bör vädja till gossens kärlek till er, utan till hans vetenskap, att man alltid måste göra det *rätta*'. Men han kan omöjligen mena, att vi skola börja göra försök med att klargöra för det fyraåriga barnet, hvarför den ena handlingen är god och den andra ond, hvarför det ena är *rätt* och det andra *orätt*. Det *orätta* härvidlag skulle väl bestå däri, att gossen, om han längre springer därnere vid sjöstranden, kan bli våt om fötterna och därigenom möjligen ådraga sig en sjukdom och förorsaka sig själf skada och andra personer besvär. Nu frågas: Är det lämpligt att för en sådan ögonblickets varelse som ett fyra års barn framföra sådana fjärran liggande skäl för dess handlingssätt? Skulle icke barnet därigenom småningom drivas till att vid hvarje vår befallning kritiskt fråga: Hvarför är det *rätt* eller *orätt* att göra eller underlåta detta? Och om skälen för våra befallningar, såsom lätt kunde hända, vore ändå svårare att få fram än här, huru går det då med barnalydnaden och vördnaden för fader och moder? — Nej, om barnet skulle fråga sig: Hvarför är det *orätt* att stanna kvar här, då mamma befallt mig komma upp? så borde dess svar bli: därför att när mamma befallt någonting, måste jag lyda, ty hon är min mamma. Detta har jag alltid tänkt mig som mönstret för en barnslig lydnad, och jag kan icke förstå, att något slafviskt ligger däri.»

»Men, hur skall man då komma därhän med barnet?»

GRATIS!

Hvar och en, som före den 20 december från undertecknade rekvideraren Flossaapparatur, erhåller gratis ett på tyg uppritadt, färglagdt mönster, 60 kvadratcmtr. stort, passande till kudde, pall eller matta och endast till kostnadsfria uppsättningar af *Liedberg & Bäckgrens* maskinaffär.

Liedberg & Bäckgrens maskinaffär
3 A Klara V. Kyrkogata, Stockholm

»Ja, det är just med afseende på medlen för detta måls vinnande, som edra åsikter varit delade. Edra föräldrar ha vädjat till det konsekvent tillämpade straffet för hvarje olydnad, ni dels till barnets kärlek och dels äfven till straff, vår vän läraren åter till någonting abstrakt, en lag, som står öfver både föräldrar och barn. Jag kan icke hjälpa, att detta sista kom mig att tänka på, huru föräldrar bruka skrämman sina barn för busen eller sotaren. — Nu är det visserligen så, att vi äro ofullkomliga uppfostrare, och att vårt verk också alltid måste bli ofullkomligt, men jag tror dock, att vi skulle komma mycket längre, om vi i tid började med allvar och konsekvens att göra oss åtlydda. Uppfostran till lydnad bör börja, redan då barnet är årsgammalt, ja, måhända äfven förr, i alla händelser från den första stund barnet börjar visa tecken till egen vilja och företaga planlagda rörelser för att föra sin vilja igenom. Om det späda barnet vill komma bort till ett föremål och möter en tung möbel, som står i dess väg, så skall det med ganska stort lugn söka komma omkring denna möbel, men om er arm står hindrande i vägen, så skall barnet snart lära, att denna arm kan föras bort, och det skall då visa alla tecken till otålighet, gråta och skrika. Har det då vunnit sitt mål, skall det sedermera aldrig spara på medlet för att skaffa sig makt öfver den armen och den handen. Men nu är det uppfostran till lydnad börjar. Kan icke barnet få komma dit det vill, bör mammans arm stå i vägen som en mur, som ingenting kan rubba; om det åter kan få sin vilja igenom, då är det återigen mammans arm, som hjälper barnet trots alla hinder. Om denna behandling börjar i rätt tid, tror jag icke, att barnet skall fälla så många tårar, då det ser sina planer korsade; det skall finna sig i det nödvändiga. I alla händelser må man hellre draga dess uppmärksamhet åt annat håll genom förevisande af andra saker, som intressera barnet, än att gifva efter för dess gråt. På samma sätt bör ni sedan fortsätta att visa barnet, att då er egen och barnets vilja äro motsatta, er vilja *alltid* och *utan prut* måste bli den rådande. Men en sak är därvid af vikt: man bör aldrig befalla eller förbjuda, utan att det verkliga är till barnets bästa. Många befalla endast för nöjet att se sig åtlydda. Far och mor böra för sig själfva alltid hafva klart skälet till befällningen. Härigenom kunde säkerligen mycket mera frihet och glädje tillskyndas barnet, än hvad nu sker, och detta endast till barnets nytta. — Barnet bör visserligen läras, att det måste försaka egen frihet och egen bekvämlighet för att vara sina föräldrar till tjänst, men föräldrarna böra också akta sig att sträcka sina fordringar allt för långt i detta afseende.»

Linneskåpets skatter.

Från en visit i Borås Konstdamastväfveri.

(Bref till Idun).

Hå, om ens något, slags alster af konstindustri torde i allmänhet värderas så högt som väfnadskonstens, och i intet hem, som står under inflytande af husmoderns ordnande och prydnande hand, saknas väl alldeles dessa.

Nyare tiders förfaringssätt och redskap hafva ju också möjliggjort att anskaffa prydnadsföremål, hvilka stå långt öfver, hvad för några tiotal år sedan erbjöds, och den nyvaknande höjelse för smakfulla och stiltrogna mönster, som allt mer gör sig gällande, bidrager naturligtvis i hög grad härtill.

En art af konstväfnad, som emellertid i alla tider särskildt har varit föremål för husmoderns uppmärksamhet och omsorg, är den, som representeras af hemmets förråd af bordslinne. Med hvilken belåtenhet visas icke i äldre hem ännu de präktiga linneduktyg, som »min mor själf har spunnit och väft,» och ofta utgöra dessa dräll- och damastdukar verkliga mästerverk på en svensk husflit, hvars alster numera i de flesta fall få ersättas genom storindustriens försorg. Allt fortfarande torde dock ett välförsett linneskåp tillhöra de mest eftersträfvade beståndsdelarne af en boppsättning, och vi hoppas därför få påräkna en del af »Iduns» läsarinners intresse, då vi anhålla få taga deras uppmärksamhet i anspråk för några ord om ett företag, hvilket utan tvivel af vänner till inhemsk konstflit torde hälsas med glädje.

Som bekant dröjde det inom vårt land ganska länge, innan man mera allmänt tillgodogjorde sig århundradets största uppfinning inom textilområdet — Jacquardmaskinen, hvilken löser väfvaren från de stela och symmetriska figurernas band — och en stor del af linneindustrien arbetar ju fortfarande med redskap, hvilka sedan flere mäsåldrar undergått föga eller ingen förändring.

I början af 1850-talet uppstod i Jönköping ett jacquardväfveri för fina linnedamastdukyger, hvilket tack vare en kvinnas, fru *Ulla Stenbergs* insikter och energi snart vann ett allmänt och välförtjänt erkännande, såväl för fabrikatets utmärkta kvalité som smakfulla mönster, så att G. Stenbergs änkas bordsdamast blef en berömd och oaktadt sitt ganska höga pris allmänt eftersökt vara för sådana hem, hvilka satte värde på ett gediget och konstnärligt arbete.

Utan att söka konkurrera med de stora fabrikernas tillverkningar bedrefs denna hemindustri ända in på 80-talet af samma familj, tills den slutligen, efter att vid de flesta utställningar inom och utom landet ha häfdat sitt anseende, till följd af timade dödsfall måste nedläggas.

Ehuru en mängd beställningar och förfrågningar allt fortfarande ingingo, kunde fabriktionen i saknad af tillräckligt intresserad och kompetent person ej ånya upptagas, utan hvilade ända tills för kort tid sedan, då densamma, efter att hafva förflyttats till ett af våra lifaktigaste industri-centra, Borås, genom ledaren af statens därvarande väfskola åter drogs fram i ljuset.

För den, som lyckats förskaffa sig tillträde till Borås Konstdamastväfveri, är det i hög grad intressant att se, huru det gråa oblekta linnegarnet af flitiga arbeterskor förväfves till de olika slagen af dukar och servietter, hvilka i sitt råa tillstånd tyckas hafva föga gemensamt med det silkesglänsande hvita duktyg, som efter genomgångna bleknings- och putsningsprocesser försändes till afnämarna. Af de väfvande fordras den största färdighet och vana att handskas med materialet, hvars finlek ej skulle tillåta dess förarbetning annat än för hand, äfven måste väfverskan med spänd uppmärksamhet iakttaga mönstrets framträdande för att genast afhjälpa alla felaktigheter, intet lätt arbete, då bland annat stora mönster i rococo- och barockstil utföras, hvil-

ka med fina ornament och slingor fylla hela väfnadens yta.

Att den tillverkade damasten under dessa förhållanden är ganska dyr, torde ej förvåna och gör det ännu mindre, då man tager i betraktande, att här ej afses att framställa en billighetsvara, utan en sådan, som enligt den gamla firmans traditioner kan gå i arf från en generation till en annan.

Hos den utomstående befästes också genom en om än ytlig beaktenskap med Borås Konstdamastväfveris vackra alster ovilkorligen den uppfattning, som väl äfven af de flesta hyllas, att medan vi svenskar helt naturligt i många fall äro oförmögna att upptaga striden med de stora industriländernas massproduktion, stå hos oss vissa grenar af konstslöjd mycket högt, och det oaktadt kan man kanske våga påstå, att det ofta just är med afseende å dessa vi »gå öfver än efter vatten».

A. B.

Fröken eller jungfru?

Härmed ännu ett par tre inlägg ur den mängd, som ingått och ingår. Det första är betydligt exklusivt, men det har synts oss *rättvist*, att äfven denna utpräglads adelsuppfattning åtminstone fick komma till tals, när så många ganska skarpt kritiserat. Emellertid tör väl nu ordandet i saken kunna anses tillräckligt, och får »diskussionen utgöra svar på frågan,» som det heter. Vi vilja ej längre upptaga Iduns utrymme härmed, till förfång för *långt viktigare ämnen*.

* * *

Det har ej varit utan sitt stora intresse att följa utvecklingen af den strid, som uppväckts af artikeln »Fröken eller jungfru» i n:r 41 af Idun, och de lärdomar den gifvit oss adliga, höra till dem, som ej böra falla i glömska.

Må det tillåtas mig att framlägga mina iakttagelser, samtidigt som jag angifver min ståndpunkt i förevarande fråga!

Den rörande enighet, med hvilken samtliga ofrälse fröknar uppträdt emot en reform i den riktningen, som den ärade författarinnan i n:r 41 behagat uttala sig för, och det sätt, hvar på de gjort detta, visar oss mer än tydligt, att från det hållet hafva vi intet tillmötesgående att vänta, utan att man fastmer kommer att uppbjuda alla sina krafter för att omöjliggöra en dylik reform; ja, vi kunna nog vara tämligen säkra på, att antagandet af en ny eller ändrad titel för de adliga skulle i sinom tid leda till, att samma titel — upptogs af våra älskvärda »själsadliga» systrar af de ofrälse stånden, nämligen för så vidt ej denna titel i sig själf utsade, att bärarinnan måste vara af adlig börd.

Af det sagda följer, att jag ej kan acceptera förslagen om »jungfru» eller »piga». —

»Adliga jungfru» och »nädig fröken» äro nog goda förslag, i synnerhet det första, men jag tror dock, att det ur många synpunkter vore lyckligast, om vi kunde få *ett* ord, som äger nyssnämnda egenskaper.

Ett sådant har jag tänkt mig kunna bildas af »adel» och »jungfru», nämligen: *adeljungfru*.

»Adeljungfru» låter kanske till en början något tungt, men jag tror, att en sådan titel äger så afsevärda fördelar framför de andra, som föreslagits, att man måste bortse från denna mindre goda egenskap.

Men innan vi fatta något beslut i denna fråga, må vi spörja oss själfva, om vi ha tillräckligt mod att upptaga striden för vår anborna rätt — och sätta oss in i hvad denna strid innebär. Alla äro vi väl ense om, att, därest ett dylikt beslut fattats, så måste vi drifva det igenom till seger.

Det är nu 25 år sedan några tidningsorgans uppmaningar att kränka oss i vår rätt till egen titel framställdes; de hafva vunnit anklag och satts i verket — men detta har aldrig kunnat beröfva oss den rätt, som i århundraden varit vår. Att vi framför vårt namn vilja sätta en titel,

som endast tillkommer ättlingar af utmärkte och om fosterlandet förtjände förfäder, det sker af pietet mot dem och det namn, de gifvit oss i arf.

Det har i sammanhang med denna fråga yttrats många vackra ord om jämnlighet. Vi äro inga fiender till förnuftig jämnlighet, men vi tillåta oss ställa den frågan till våra ofrälse fröknar, om de verkligen kunna anse nuvarande förhållandet, då »fröken eller jungfru» uteslutande bestämmas af den dräkt, som föremålet för tilltalet bär, vara mera öfverensstämmande med deras omskrifna jämnlighet, än att ett fåtal på grund af sina *historiska* namn bär en egen, endast det tillkommande titel, medan alla öfriga ha en annan gemensam.

Af dessa entusiastiska jämnlighetsiffrare hade man rättighet att vänta, att de i »frihetens, jämnlighetens» och — systerskapets missbrukade namn skulle titulera tjänstehjon och andra personer af vårt kön, som kanske ej äro i det lyckliga förhållandet att kunna förskaffa sig tillräckligt fin toalett, med fröken — men att detta ej någonsin sker, det vittnar erfarenheten om. Och dock borde de besinna, att den usurperade frökentiteln hafva tjänarinnorna fullkomligt lika stor — eller kanske rättare — lika liten rätt till som de. Jag avslutar dessa mina ord i frågan med uttalande af min tacksamhet till författarinnan af »Fröken eller Jungfru», för att frågan bragts på tal, och under uttryckande af mina lifligaste förhoppningar, att det intresse, som däraf uppväckts, måtte blifva tillräckligt starkt för att genomföra en — icke minst af rättvisan fordrad reform.

Gefle den 15 nov.

Prenumerant.

Det har ordats så mycket om jungfru, fröken och mamsell, att det börjar bli malplaceradt, och troligen gifva dessa rader endast nytt stoff till nya orimligheter. Men en fråga: Hvarför kalla sig icke de adliga damer, som äro inskrifna i »Vadstena adliga jungfrustift», för »stiftsjungfrur»? Det är en titel, som naturligtvis ingen får bära, som ej är det. I detta jämnlighetens tidevarf kan verkligen intet särskildt stånd pretendera på särskilda titlar. Adeln har själf afsagt sig sina rättigheter, som de ännu hade kvar, på riksdagen 1865 och därmed följa ju äfven alla aristokratiska anspråk. Nej, frökentiteln bör endast den bära, som äger verklig bildning. Jungfru är nog en mycket vacker benämning, men den passade bättre i medeltiden med dess slott och ridderlighet, nu klingar ej »väborna jungfru», t. ex. om man siter i — en vindskupa.

V—ö den 18 nov.

En stiftsjungfru.

Det i Idun framkomna förslaget att antaga det gamla svenska ordet jungfru för unga damer af frälse stånd, tyckes hafva framkallat en harm hos litet hvar, som gifvit sig luft i mer och mindre lyckade gensagor, dock alla något ensidiga och — ampra.

Medgifvas måste ock, att den fornordiska titeln »jungfru» föga passar för den moderna typen af nutidskvinnan.

Länge dröjde det, innan ordet fröken blef i Sverige — liksom i Tyskland: *Fräulein* och i Danmark: *fröken* — antaget såsom tilltalsord till ogifta damer; men i detta fall, som i mångt annat — när svensken tager ett nytt steg, tager han det gärna för långt ut! Hur som helst; denna titel har med en väldig hastighet trängt ända ner till samhällets djupaste lager.

Så har det åtminstone blifvit fallet i vår, i många fall, öfverciviliserade provins, Skåne. Min städerska och kökspiga finna det alldeles i sin ordning att på sina brefkuvert kallas fröken, äfven om detta ord skulle vara det enda rätt stafvade, och frökentiteln, har man sagt mig, användes på dansöjen, där träskon slår takten mot lergolfvet.

Lika motvilligt, som vi skulle gå in på att afstå frökentiteln för våra döttrar, lika gärna skulle vi vara med om att begränsa dess användning något. Följom våra grannars i väster och söder exempel äfven här, som för sina tjänarinnor använda orden *jomfrue* och *mädchen*, och låtom oss för dem bibehålla ordet *jungfru*.

Skulle de frälse damerna ej finna sig belättna med denna inskränkning, hafva de ju redan länge i skrift uppdragit en fin gräns mellan stånden, genom användandet af orden »*välborna* fröken», äfven om von'et eller af'et varit aldrig så färskt. Det går ju en att försöka använda detta »*välborna* fröken» äfven i tal. I Sverige rör man sig ju gärna med långa titlar.

I Tyskland begagnas mycket tilltalen »*Gnädiges Fräulein*» såväl som »*Gnädige Frau*». Här dock endast af herrar för att beteckna en hög grad af aktning och artighet för hvarje bildad dam.

Må fröken således vara tilltalsordet till bildade ogifta damer och jungfru för bara tjänarinnor och likställda, och må så den frälse kvinnan använda hvad titel henne bäst synes. — Jag är öfvertygad, att denna min åsikt delas af många.

En ofrälse fru i Skåne.

Till mitt barn!

Mitt barn, min älskade gosse lilla,
Du slumrat in i min famn så stilla.
Du lagt ditt hufvud, det dunigt mjuka
Emot mitt hjärta, det trötta sjuka.
Dess slag af ångest få icke väcka. —
Din dag af sorger får än ej bräcka.

Men när du vuxit och blifvit stor —
För stor för vagsång och sömn hos mor —
Gå ut i lifvet med själens värma!
Att kvalen lindra ditt hjärta närma!
— Som nu ditt hufvud, det dunigt mjuka —
Till allt det trötta i lif och sjuka!

Till dess min älskade gosse lilla
Ivid mitt hjärta sof sött, sof stilla!

Nony Lundberg.

Ur notisboken.

Furstinnan Bismarck †. Furstinnan Johanna von Bismarck, dotter till den brandenburgske godsägaren Heinrich von Puttkammer, afled i tisdags morse å Varzin. Hon var född den 11 april 1824 och gifte sig den 28 juli 1847 med godsegaren Otto von Bismarck, hvilken då endast gjort sig känd som en excentrisk junker, men sedermera blef preussisk ministerpresident, tysk rikskansler och furste. I sitt äktenskap med furst Bismarck efterlämnar den nu afidna två söner, Herbert och Wilhelm, samt dottern Marie, som är gift med tyske sändebudet i Haag, greve von Rantzau. Idun meddelade redan för tre å fyra år sedan den bortgångnas porträtt och biografi.

En minnesgåfva från kronprinsessan har kapten Gösta Florman i dagarne erhållit. Som bekant hade hr Florman ordnat kronprinsessans vackra monter i den fotografiska utställningen å Industrialpalatset. Till minne däraf har kronprinsessan låtit till honom öfverlämna en dryckeskanna af silfver med inskription.

Kvinnors inväljande i fattigvårdsstyrelse utgjorde diskussionsämnet å ett af Fredrika Bremer-förbundet här om dagen anordnad möte. Diskussionen inleddes af byråchefen greve Hamilton, hvilken i ett väl genomtänkt anförande gendref de invändningar som gjorts mot kvinnans inväljande i fattigvårdsstyrelse. Han framhöll, huru som kvinnorna voro särdeles lämpliga att öfvertaga själfva vården af de fattige, att tillse det rätt understöd komme rätt person till del och ej yrkestiggare. Kvinnorna kunde bättre än männen, som hindrades af sina mångahanda andra bestyr, egna sig åt det uppoffrande arbete, som fattigvården kräfde, ty de medförde en rik, genom föregående arbete i den ensailda fattigvården förvärdad erfarenhet och hade mera tid. Talet om att de ej skulle passa för de många penningfrågornas skull hölle ej streck, ty dels hade de visat sig kunna förvalta penningar lika bra som männen, dels vore det ej meningen att fattigvårdsstyrelserna skulle komma att bestå uteslutande af kvinnor. Genom att bekämpa de rådande fördomarne och skapa en stark opinion i frågan skulle den nog också bli löst i önskad riktning. Toge blott någon initiativet, skulle snart den tröghet, som hindrade denna liksom alla andra reformer, vara öfvervunnen.

Under diskussionen framhöll snart sagdt alla kvinnornas lämplighet såsom ledamöter i fattigvårdsstyrelserna samt önskvärheten af deras inval i de samma.

Vid kyrkostämmorna i hufvudstaden i tisdags invaldes kvinnliga ledamöter i sex församlingars skolråd. I Klara församling nyvaldes fröken *Anna Höjer*, i Östermalm omvaldes fröken *Lilly Engström*, i Adolf Fredrik fröken *Mina Forsell*, i Storkyrkan fröken *Evelina Fahnehjelm*, i Jakob fröken *Emelie Zander* och i Maria fru *Hélène Berg*, född *Bligh*. Hufvudstaden har ännu en kvinnlig skolrådsledamot, fru *Augusta Ekman*, född *Kock*, hvilken i fjor invaldes i Adolf Fredriks församlings skolråd.

Häraf liksom af den omständigheten, att äfven på andra håll i landet man börjat invälja kvinnor i skolråd samt äfven i fattigvårdsstyrelser, framgår, att denna reform ingalunda blifvit en reform på papperet.

Befrages välkända pensionat och hotell har i dagarne flyttats från sin gamla lokal till en ny tidsenlig dylik vid Vasagatan 8, midt emot Järnvägsparken.

Teater och musik.

Kungl. operan. Som hr Ödmann ledsamt nog en längre tid till följd af sjukdom varit hindrad tjänstgöra, har det varit ett godt fynd för k. operan att under tiden få hit en presentabel utländsk tenor. Visserligen är det just ej särdeles anslående att i en och samma opera höra ända till tre olika språk användas, men — nöden har ju ingen lag. Ej heller kan hr *Nikolaus Rothmühl*, den främmande tenoren — det må så godt först som sist erkännas — ersätta hr Ödmann. Och dock måste man medgifva, att hans stämma särskildt i de starkare numren är af god effekt, hvarjämte han i de tvänne partier, i hvilka han under den gångna veckan uppträd, nämligen som Raoul i »*Hugenotterna*» och Radamés i »*Aida*», dokumenterat sig som en god dramatisk sångare. Hans röst låter något pressad i de högre tonerna, men får äfven där stundom en ganska vacker klang. I *mezza voce* förefaller stämman dock något matt och klanglös. Som tenor tyckes hr Rothmühl vara något midt mellan hr Ödmann och hr Bratbost. Ett aktningvärdt erkännande, men ej något synnerligen lifligt bifall har den främmande gästen väckt härstädes. Hr R. lär också komma att uppträda som Lohengrin.

Hvad uppförandet af de båda ofvannämnda under den gångna veckan gifna operorna i öfrigt beträffar, så tages priset alldeles odisputabelt i »*Hugenotterna*» af fru *Östberg*, hvilken i drottningens parti nära nog öfverträffar sig själf. I »*Aida*» täflade fru *Linden* (Amneris) och fröken *Labia* (Aida) om aftonens pris.

K. Dramatiska teatern skulle på onsdagen i denna vecka återupptaga Ibsens mästertliga skådespel »*Samhällets pelare*», som ej gifvits härstädes sedan år 1881. Vi återkomma i nästa nummer till ett närmare omnämnande häraf.

Vasateatern har med stor framgång upptagit en af *Hervés* äldre operetter »*La mère des Compagnons*», dock aldrig förr gifven i Sverige. »*Lilla mamma*», som den i svenska bearbetningen nu kallats, tillhör emellertid onekligen de bättre alstren inom sin genre, såväl hvad den melodiosa och lekande eleganta musiken beträffar som genom den underhållande libretton, hvilken saknar alla spår af tvetydighet. I titelrotten utvecklar fru *Emma Berg* så mycken liflighet och behag både i sång och spel, att den måste räknas som en af hennes alla bäst lösta uppgifter. Fru *Lindström* som den kavata, men genompräktiga fru *Plantureux* hade också fått ett parti riktigt i hennes stil och skämde sannerligen ej bort det. En makt-påliggande och utan tvivel högst ansträngande roll: *Saint Clair*, aktören, styckets intrigmakare, finner genom hr *Ringvall* äfvenledes en ganska god tolkning. Hrr *Svenson* och *Klinger* representera primo-amoroso-facket, hvarvid den förr afgjordt tar priset i vokalt hänseende. Hr *Kullberg* och fru *Bergström* göra ett par lustiga bifigurer som det högförnäma grefliga paret. Det hela går med verve och godt lynne, och ingen operettvän borde försumma att göra »*Lilla mammans*» ängnämna bekantskap.

Södra teatern gifver i morgon lördag för första gången »*Ett litet troll*», lustspel i 3 akter af Ernst Lundquist.

Hr Richard Hennebergs konsert sistl. lördag i Musikaliska akademien hade samlat en mycket talrik, ehuru dock märkligt nog ej fulltalig publik. Det ovanligt präktiga programmet höll intresset vid makt från första numret till det sista. Vid inträdet öfverräcktes till konsertgifvaren en ståtlig lagerkrans från k. hofkapelletts medlemmar, hvilka mangrant biträde vid aftonens konsert. Programmet inleddes med Svendsens aldrig för ofta hörda d-dur-simfonie, hvilken erhöi ett briljant utförande. Ett arioso ur »Johannes-Passionen» af J. S. Bach med ackompanjement af tvänne viola d'amour och luta tolkades förträffligt af hr Salomon Smith samt hrr Sörensen, Bergström och Lindbom. Fru Edling skördade lifligt bifall för sitt utförande af en aria ur Mozarts opera »Titus» och framropades. En som emellertid också förtjänt att särskild framropas var dir. J. Kjellberg, hvilken på ett oförläpligt sätt skötte den obligata klarinetstämman. Konsertmästaren L. Zetterqvist återgaf synnerligen anslående och poetiskt Beethovens vackra, ehuru något för ofta framdragna f-durromans, och fröken Labia framkallade stormande applåder med ett par napolitanska visor, till hvilka hr Henneberg satt ett karaktäristiskt ackompanjement. Konsertens andra afdelning var helt ägnad åt Wagner. Efter det af k. hofkapellet förträffligt utförda förpelet till »Tristan och Isolde» föredrog hr Salomon Smith på ett synnerligen glänsande och karaktäristiskt sätt Hans Sachs' monolog samt Skomakarevisan ur »Mästersångarna». Till dessa stycken liksom till öfriga sångnummer lämnade hofkapellet ett i hög grad berömvärdt ackompanjement. Konserten avslöts med »Gudarnes intåg i Valhall» ur musikdramat »Das Rheingold». Denna pompösa och på klangeffekter rika tonmålning gör sig dock ej på långt när så bra som i den praktfulla sceniska omgifning, i hvilken densamma bör framföras. Den väckte emellertid äfven här lifligt bifall. Hr Henneberg blef efter konsertens slut såväl som flere gånger under aftonens lopp föremål för en hjärtlig och välförtjänt hyllning.

Musikföreningen gaf i tisdags i Musikaliska akademien sin första abonnementskonsert för säsongen, hvarvid Berlioz' »Faust» uppfördes. Det mästerliga musikdramat har åtskilliga gånger förut uppförts af Musikföreningen, och vi hafva då haft tillfälle yttra oss om detsamma. Utförandet, som leddes af prof. Nerudas säkra taktpinne, förtjänar på det hela taget synnerligt erkännande. Körerna klingade nästan friskare än vanligt och orkestern skötte sig förtjänstfullt. Bland solisterna framstår naturligen främst hr Salomon Smith, hvars utförande af Mefistofeles parti i musikaliskt hänseende ej lämnar något öfrigt att önska, om man och måhända skulle kunna tänka sig en något mera hänfull tillspetsning i vissa delar. Fru Edling sjöng Margaretas parti med känsla och god karaktäristik. Hr Strandberg föreföll stundom något matt i sin tolkning af Fausts parti. Hans vackra, men svaga stämma drucknade här och där i tonvägorna. Wagners lilla parti sjöngs af hr Carlander. Flere nummer hälsades med de lifligaste bifall af den fulltaliga publiken. Särskildt hyllades hr Smith och fru Edling. Konungen, kronprinsen och hertiginnan af Dalarne jämte uppaktningar öfvervoro konserten.

Hr Sven Scholander hade i måndags å Vetenskapsakademien anordnat en af sina så högt gouterade Bellmans- och musikafsnar, och att den celebre sångaren med entusiasm hälsades af ett till sista plats fullsatt hus, var en själfklar sak. Det omväxlande programmet, som ej upptog mindre än 15 nummer, måste ytterligare utökas med ett par extra nummer, och det kan sannerligen ej förundra, att den tillmötesgående konsertgifvaren till sist visade tecken till trötthet, efter att ensam i två fulla timmar ha underhållit publiken med sin själfulla och rikt individuella, men därför också helt visst mycket ansträngande konst.

Violinisten Marleau gaf i söndags en matiné i Berns salonger inför ej mindre än 2,300 åhörare — väl den talrikaste konsertpublik, som någonsin förekommit härstädes. Att bifallet var lifligt kan man nog tänka sig. Men harmen öfver trängseln och impressarions dåliga arrangemanger var lika liflig.

Tvänne konserter förberedas till nästa vecka, den ena till onsdagen af den amerikanska sångerskan miss Emma Nevada, den andra till torsdagen af den finska sångerskan fröken Morduch och pianisten hr Ekman, då båda senare kända från en af Marleau-konserterna på operan.

Pierres fastrar.

Skiss för Idun af

Ina Stockenstrand.

(Forts. o. slut fr. föreg. n:r.)

Anne och Leontine sågo med glädje, att Pierre icke förde samma lefnadssätt som andra unge män, och de inbillade sig, att allt skulle fortgå som hittills. Till sist började de dock märka en förändring med sin käre gosse. Han blef tankspridd och fåordig, intresserade sig icke vidare för sitt femaktsdrama och började vara borta om kvällarne. Fastrarna, som ingenting begrepo af dessa symptom, frågade ängsligt, hvar han tillbragade sina aftnar. Och då Pierre rodnande svarade: »På teatern», skakade Leontine på hufvudet och undrade, hvarför han narrades för dem, på teatern följde de ju gärna med. Anne grubblade så mycket öfver hvad som hänt gossen, att hon slutligen fick migrän.

Det hade hänt Pierre hvad som brukar hända en ung man på tjugu år — han hade förälskat sig. Föremålet var fröken Nini Dumont vid Gaitéteatern, som af sina kamrater, de smutsstänkta dufvorna från Quartier Bréda, kallades »det hvita helgonet». Lilla Nini hade lofvat sin mor, innan hon dog, att aldrig afvika från den rätta vägen; med sådana föresatser hade det varit bättre, om hon gått i kloster än beträdd tiljan. Men slumpen, som ständigt betingar sig en röst vid afgörandet af våra öden, hade i ett anfall af spefullt lynne kastat denna flicka, hvars själ var ren som en ängels, bland teaterlivets alla faror. Hon var en modig liten varelse, och fast man hänade hvad hon vordade, höll hon dock fast vid sina gamla gudar. Hon vände sig bort från frestelserna, som kommo i hennes väg, och det onda hon ej kunde undgå att se, det betraktade hon, som man i drömmen betraktar en förbisväfvande häxdans. Hennes älskvardhet afväpnade till sist kamraternas illvilja. De upphörde med sitt skämt och sina sårande häntydningar, då hon närmade sig; de lade ej vidare ut snaror i hennes väg, men de voro öfvertygade om, att kärleken en gång skulle bringa henne på fall. Nini smålog åt denna grymma förutsägelse — hon skulle akta sig för kärlekens alla förvecklingar, försäkrade hon. — Men den bevingade guden låter icke skrämna sig af teorier. Vid den första beundrande blick, som Nini uppfångade från Pierres trovärdiga ögon, började hennes lilla bepansrade hjärta att klappa för honom. Hon glömde sin fruktan för den farliga lidelsen.

Det var hos fru Carrel de unga först träffades. Fru Carrel, hvilken känt Ninis mor, hade omfattat den unga flickan med mycket intresse, tills hon märkte, att André började beundra hennes protegé — då upphörde intresset. Sedermera inbjöds Nini endast för att sjunga på fru Carrels soaréer, André glömde snart »det hvita helgonet» för andra, mera förstående kvinnor, och då han såg Pierres blyga tillbedjan, skrattade han Mefistofeles elaka skratt. Att få de där båda ut på ett äfventyr, skulle vara ett präktigt skämt, tyckte han. Han beskref de små utvårdshusens romantiska skönhet: det pittoreska Sannois, Nanterre och Sceaux med sin Robinson. Dit brukade de unga männen föra sina väninnor; där fanns grönska, ensamhet och idyllisk ro. Pierre förstod mycket väl, att André spelade frestare, men han kunde

icke frigöra sig från den tjusning, som tanken på en sådan på tu man hand med Nini väckte hos honom. Han fruktade dock, att hon aldrig skulle gå in på ett dylikt äfventyr, ty oaktadt Andrés alla afslöjanden ur teaterlivets mysterier, trodde Pierre fortfarande på tillvaron af en ointaglig dygd hos den moderna Thalias glada prestinnor.

Liksom af en händelse mötte Pierre alltid Nini på vägen till och från repetitionerna, och en afton infann han sig vid artisternas utgång. Ninis glädje öfver att se honom där stördes af tanken på det grymma hån hon skulle bli utsatt för, då kamraterna fingo se, att hon hade en kavaljer, som följde henne från teatern. Hon presenterade Pierre för sin följelagarinna, en gammal logeöppnerska, hos hvilken hon hade sitt tillfälliga hem. Guman gick diskret några steg före, och de unga började samtala i den låga, dämpade ton, som natten och tystnaden bjuda. De gingo utmed kajen, den breda, ödsliga quai de l'Horloge, men de sågo icke den omgivande nocturnen: en stjärnbestrodd natthimmel, som återspeglade sig i den förbiglidande Seinen; de gingo genom tysta, tomma gator, där mån-ljuset föll i en smal strimma utmed ena husraden, visande i skarp relief ett och annat måleriskt parti från det gamla Paris. Men de unga föredrogo att gå, där skuggan föll djupast, de lutade sig tätt intill hvarandra för att säga de alldagligaste saker, och deras steg blefvo allt långsammare, ju närmare de kommo till Ninis hem. Pierre talade om sitt arbete, om sina gamla fastrar och om sitt lugna, lyckliga hem. Då han beskref sina fastrar blef Nini tankfull och hennes ögon fingo ett vemodigt uttryck. Vid Ninis port tog Pierre mod till sig och frågade, om Nini ville göra honom sällskap till Sceaux dagen därpå. Hon drog sig hastigt ifrån honom, och det dröjde en stund, innan hon svarade ett skyggt: »Jag skall följa er.»

Pierre förstod mycket väl allt hvad de orden inneburo, och rusig af lycka skyndade han hem. Då han kom in i sitt rum, lade sig hans uppjagade sinnesstämning. I detta rum, där hvarje föremål vittnade om de kärleksfulla händer, som vårdat hans barndom, där han tyckte, att de gamlas fromma önskingar och inbillade förmaningar blandade sig med den svaga doften af lavendel och torkade rosenblad, som Annes potpourneur spred, här där han aldrig tänkt annat än goda tankar, kunde han ej förmå sig att stämpla mot den kvinna han älskade. Han lofvade sig själf, att han under morgondagens utflykt skulle vara som en bror mot Nini — en mycket allvarlig bror.

Men allvaret blåste bort, då Paris försvann i ett gyllene moln bakom dem och gröna slätter, fruktträdgårdar i blom och mörka skuggiga skogar utbredde sig omkring dem. Vid Sceaux frukosterade de i Robinson, i en af de små matsalarna, hvilka äro byggda uppe i träden. Sedan vandrade de ut efter landsvägen, klättrade öfver gärdesgårdar, sprungo i kapp och skrattade som barn, då de förvillade sig i skogen. Alla mörka tankar, all fruktan och ängslan voro försvunna. Det var kärlekens renaste, oskyldigaste helgdagslycka de njöto, en lycka sådan som fåglarne jubla om en solig vårmorgon och hvars minne kommer åldrade hjärtan att klappa och matta ögon att stråla.

Efter dinern berättade Nini sin enkla lefnadssaga. Pierre blef helt underlig till mods, medan han lyssnade, och då hon tystnade, tyckte han att han ville ta henne på sina

Extra fin Marsala

(Qualité Inghilterra) härstädes lagrad sedan 1891. Vid undersökning af handelskemisten befunnen, enl. intyg, fullgod. Garantier utmärkt. Pris kr. 1.25 per but. Finns endast hos

K. A. Nydahl & C:o
Stockholm, 2 Stureplan 2

Försändes öfver hela riket. Begär priskurant!

SPISBROD, många sorter.

C. W. SCHUMACHER
Kgl. Hofleverantör — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm.

Försök!
fullt jämförliga med de engelska, fås hos de flesta specialhandlare i hufvudstaden.

CAKES

Tandläkare dr Geo. Forssmans Tandpulver. två slag, Tandpasta, Tandtinkturer Bendix, Josephson & C. O., 11 Regeringsg.

armar, bära henne in i ett tempel och låta folket böja knä för henne. Genom frestelser och faror hade hon bibehållit sig ren för att han... »Nini,» sade han enkelt, »vill du bli min hustru?»

För ett ögonblick njöt Nini en fullkomlig och ogrumlad lycka, men så mindes hon, hvem hon var, och utan att se på Pierre, svarade hon: »Om dina fastrar ej ha någonting emot mig.»

Med samma orubbliga lugn som han genomdref sin vilja, då han önskade att få gå i skolan och välja en lefnadsbana, började Pierre nu arbeta på att öfvervinna fastrarnas fördomar mot Ninis yrke. Men här vid lag stötte han på större svårigheter, än han anat. De brydde sig ej om att lyssna till skäl; och hans hotelse att gifta sig i trots af deras protester hade ingen annan verkan, än att de tillkallade doktor About. Doktorn sökte bevisa, att Pierres uppförande var en naturlig följd af den förvekligande uppfostran han erhållit, hvilket allt Anne ansåg vara riktadt åt henne. Då Leontine märkte, att doktorn ingenting förmådde med Pierre, beslöt hon att själf tala med Nini. Det var det traditionella sättet, det visste hon. Man säger åt den unga flickan: »Min fröken, ni inser väl, att ni icke passar till hustru åt denne unge man.» Och hon svarar saktmodigt: »Jag inser det allt för väl; jag skall söka glömma honom, må han glömma mig!» Anne skakade på hufvudet åt detta program, men gaf slutligen sitt bifall till Pierres förslag att föra Nini till dem.

Vacker, älsklig och rodnande stod den lilla Nini framför de bägge bistra, gamla damerna, som tillika med sina svarta foulardklädningar

och oförlikneliga brabantiska spetsar iklädt sig sina allra högtidligaste miner. »Min fröken,» började Leontine med en ton, som skulle anstätt allmänne åklagaren, men hon tystnade, då hon kom att se in i Ninis blå ögon. Det var ett sådant rörande vemod i de ögonen, fastän munnen log och små gropar lyste i kinderna. Då den gamla fröken ej fortsatte, tog Nini mod till sig och började tala om Pierre, om hans godhet, hans finkänslighet och hans oförklarliga kärlek till henne, den lilla, obetydliga aktrisen. Och så i några få ord berättade hon, hur hon, ett fader- och moderlöst barn, måst äta nådebröd, tills det hotade att fastna i halsen på henne, och då i förtviflan hade hon tillgripit det första bästa lefvebröd som erbjöds. Det var icke goda människor hon varit ibland, och af leda och trötthet hade hon stundom varit nära att följa deras exempel. »Och så lärde jag känna och älska Pierre,» sade hon och såg sig om efter sin älskade, hvilken dragit sig undan längst bort i rummet. »Om han varit som andra unge män, hade det gått med mig, som det går med de flesta unga flickor i min värnlösa ställning. Men ni ha icke uppfostrat honom till en hjärtlös egoist,» och hon böjde sig hastigt ned och kysste Annes händer, hvilka lekte nervöst med lorgnettsnodden. Då ingen svarade, fortfor hon med sväfvande, nästan otydlig röst: »När Pierre bad mig bli hans hustru, beslöt jag att inte ställa mig mellan er och honom — — — och nu få ni bestämma öfver mig.» Med tårar i ögonen såg hon på Anne, som fick något att bestyra med garneringen på sin klädning. Leontine betraktade sin syster på ett hjälplöst sätt, men Anne fortfor att undvika hennes blick. »Ni

älskar då vår Pierre mycket?» sade hon till Nini.

»Älskar honom! — — — Gör inte ni det?»

»Men Anne, Anne, är du då af sten!» bröt ändtligen Leontine ut, »efter du låter det arma barnet stå här och tigga om vårt samtycke. Hvad betyder vårt samtycke, då hon vunnit Pierres kärlek. Anne, jag må säga...»

»Men, Leontine, det var ju du som skulle...»

»Nini, kära barn, du ser här två gamla tokor, som höllo på att uppoffra allas vår lycka för några dumma fördomar,» och Leontine räckte båda händerna mot Nini.

Det var en löjlig grupp han hade framför sig, tyckte doktor About, då han en stund senare öppnade dörren — fyra människor, som omfamnade hvarandra och sågo öfverjordiskt lyckliga ut. »Tror ni, doktor, att någon annan än vår Pierre skulle haft mod att rädda den stackars Nini ur den där lejongruppen?» frågade Leontine.

»Nej, inte ens den tappre Bayard,» försäkrade doktorn.

Innehållsförteckning.

»Rust Roest», Sophie Elkan; af Georg Nordensvan. (Med porträtt.) — Dagrar och skuggor, motiv från Skåne af Gustaf Smith. — Ur lifvets tragedi; ett förslag till praktisk vägledning af H. Cassel. — Utgången af Iduns stora romanpriset af H. Cassel. — Uppfattning af en dialog om uppfostran af A. G. — Linneskåpets skatter; från ett besök i Borås konstdamastväveri. — Fröken eller jungfru? — Till mitt barn; af Nanny Lundberg. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Pierres fastrar; skiss för Idun af Ina Stockenström. (Forts. o. slut.) — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Redigeras af Sophie Linge.
Bidrag mottagas med tacksamhet.

Gåta.

Mitt första är gömdt uti dörren, som bär Till torparens stuga vid ån;
Af risel som flammor på hårdens och är Mitt andra en del — ej af spån.
I gnistrande brasan, så munter och röd,
Du finner mitt tredje — ja, ock i dess glöd.

I stormen, som brusar kring torpstugans knut

Du finner mitt fjärde förvisst,
Men icke i stocken, som ligger på lut,
Som steg till dess förstugukvist.

Ur torparens mat får mitt femte du dra,
Men icke ur torparens not,
Och utaf hans hand skall mitt sjätte du ta,

Men icke från länd eller fot.
Mitt sjunde dig bjuds i den landtliga dryck

Man ger dig med glädje, men icke af nyck.

Mitt hela ett färgspel, en tankarnas lek,

Ett narrverk som ofta dig tjuste — men svek.

Sibylla.

Charad.

»Tag dig i akt,» sad' flickan, och med samma

Hon sagt mitt andra, ökad med ett »T».

»Du är mitt första,» fortfor hon, »om mamma

Oss båda finge här tillsammans se.»

Mitt tredje svaret blef, och djärft han tryckte
En kyss på retande rubiners par,
Och flickan lydde honom, ty hon tyckte
Att han mitt hela icke längre var.
Valborg.

Cirkelgåta.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		+	+	+	+				
		+						+	
⊙									+
+									+
+									+
	+							+	
		+						+	
			+	+	+	+			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Stafvelserna till öfre fältet: ku, nor, sa, bra, me, sin, oms, mod, ge, at, tro, fat, sk, imb, kel, br, en, ar, las, ad.

Stafvelser till nedre fältet: ost, tor, nam, pan, kin, ska, va, ur, lif, asi, ra, et, rof, en, es, mar, ja, vä, ta, ka.

Af dessa stafvelser bildas inalles 20 ord, af hvilka 10 komma i det öfre och 10 i det nedre af de båda fält, som afskiljas genom den i figurens midt dragna vågräta (halfveta) linien. Orden insätts, så att en bokstav kommer i hvarje ruta af de uppifrån och nedåt gående rutraderna. Orden till öfre fältet äro: 1) Ett fruntimmersnamn, 2) en biskops tillnamn, 3) en svensk stad, 4) ett reningsmedel, 5) hvad en puritanska är, 6) den fattiges arfvedel, 7) ett konungarrike, 8) tygsort, 9) en insekt, 10) släkting. Orden till nedre

fältet äro: 1) Individ af en folkstam, 2) ett fruntimmersnamn, 3) föreningsrum, 4) ett örike, 5) en rotfrukt, 6) provins i Belgien, 7) muhamedansk härskare, 8) världsdel, 9) ett sjödjur, 10) räkneord i pluralis.

Äro orden funna, bilda de bokstäfver, som komma i de med + utmärkta rutorna namnet på en drottning jämte namnet på det land där hon tillbringade en del af sin lefnad. Lösningen börjas från och med den cirkelomgifna punkten och fortgår från vänster till höger figuren rundt.

Palindrom.

Rättfram.

I medvind far jag pilsnabbt fram,
Att skummet yr kring fock och stam.

Bakfram.

Om jag vid mitt normala är,
Blott jämna slag jag hamra plär.

Margit i Finland.

Siffer-charad.

Mitt första — tvänne gånger — är mitt femte,

Mitt femte — trenne gånger — är mitt tredje,

Mitt tredje från mitt andra — rest mitt fjärde.

Hvad blifver då mitt helas rätta värde?
Hj. H.

Aritmorem.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 = Prydnad för ett rum.

11, 8, 1 = En gud.

5, 9, 8, 4, 7, 10 = Ett åkdon.

8, 5, 6, 1 = En flod i Preussen.

10, 1, 11, 13, 12, 4 = Landskap i Frankrike.

4, 6, 12, 14, 6 = Flod i n. Frankrike.

7, 2, 9, 8, 1, 11 = Tillflykt för sjuklingar.

3, 13, 1, 10 = Socken i Dalarna.
»Bon jour».

Stafvelsegåta.

En historisk stads namn, afstafvad, innehåller följande ord: trädslog, prefix, tydande på ett fördutet, en fågel, ett »fröhus».

b—g.

Lösningar.

Logogryfen: Jungfru-fröken; junker, jern, furu, far, ut, erg, krön, gök, gren, runn, ek, en, ök, ö, nöjen, fören, ref, öken, fröken, fru, gen, kung, fe, jernkur, öfre, gröfre, Frej, ung, kur, jungfru, rönn, uf, frö, ör, grek, gnu, rön, grön, unge, ren, före, kurre, kör, öre, fjun, ruf, rök, jernugn, feg, rö, förr, nu, nej, förre, unken, kö, jungfrukör.

Vokalförändringsgåtan: mas, mes, mos, mus, mäs.

Tabula magica'n:

10	2	6	11	11
5	7	11	8	9
13	7	5	5	10
8	12	10	9	1
4	12	8	7	9

Rebusen: Mias sko är sönder i kanten.

HILTMANS Cacao & Chocolad

rekommenderas som den bästa och vitsordas på det varmaste af professorerna hrr Joh. Lang, Seved Ribbing, Nils Oscar Gædde, C. J. Ask samt doktor Olof Moberg.